

Posudek vedoucího diplomové práce
Každodenní život v Plasích v 19. století s didaktickým využitím tématu
Zdeňka Hašková

Autorka (tehdy ještě jako Z. Říhová) se ve své bakalářské práci zabývala spolkovou činností ve druhé polovině 19. století a svou práci diplomovou tak na ni v podstatě logicky navazuje. Problém, na který je však nutno hned na tomto místě upozornit, je ten, že archivní výzkum už nikam dále neposunula a spokojila se s prameny využitými pro BP a se sekundární literaturou, která jejímu diplomovému dílu dává silně kompilační charakter. Stačí se podívat na seznam použitých pramenů – jsou zde citovány výlučně fondy plaských spolkových uskupení. A pokud jde o literaturu, dominují autorky Lenderová a Vošahlíková. Inovaci tak vlastně představuje jen didaktická aplikace. Ale postupně.

Struktura práce s propracovaným obsahem je velmi slibná, když se chystá nabídnout kapitoly obecnou, o rodinném životě, o domácnostech, o stravování, o oblékání, o vzdělávání, o zaměstnání a volném čase, o hygieně, obchodu, dopravě a o slavných plaských rodácích. Proti nástinu obecného vývoje nelze mít větších námitek (byť třeba využití církevních zdrojů, zvláště matrik, by tu neuškodilo, jak pro demografii, tak pro náboženský vývoj), jinak je tomu ale hned v kapitole o rodinném životě. Konkrétně o Plasích se zde nedovídáme prakticky nic, informace pocházejí z literatury a mají platnost takřka pro celé Čechy. Pokud by se autorka chtěla dovědět v tomto směru více, nesměla by se v archivu spokojit se spolkovými fondy, ale podívat se i do dalších dokumentů, jichž je pro druhou polovinu 19. století již obrovské množství. Jen v knihách kontraktů by kupříkladu našla, jak probíhaly svatby právě v Plasích, jak se tu prodávaly hospody a další nemovitosti k podnikání, v pozemkových knihách mohla sledovat změny majitelů usedlostí a dědickou praxi, v inventářích třeba i šatníky místních obyvatel, v matrikách mj. na co se tu umíralo, jaká byla oblíbená jména při křtu atd. Připusťme, že takový podrobný výzkum byl nad autorčiny síly. Nicméně i pak tu jsou značná desiderata, co se týče početných článků z regionálního tisku, resp. z regionálních sborníků – na prvním místě těch, které jsou vydávány Muzeem severního Plzeňska. Například železnice tak mohla být na jejich základě pojednána podrobněji, vždyť v každodenním životě tu sehrála důležitou roli. Doslova tragickou je, pro mě překvapivě, kapitola o školství – protože o jeho vývoji ve druhé polovině 19. století se nedovídáme zhora (opakuji zhora) nic. Mezi informacemi o situaci z roku 1823 a 1921 je prostě informační díra. Jak je to možné? Pro další kapitoly, s výjimkou spolkové činnosti, v níž se autorka opírá o mnohem poctivěji zpracovanou BP, platí v podstatě totéž.

Nijak přesvědčivě na mne nepůsobí ani didaktická aplikace, která je opět na samotné Plasy zaměřena jen minimálně. Navíc, některé její části mi přijdou pro žáky ZŠ dost obtížné (třeba hned historie cisterciáckého řádu). Přes opakovaná upozornění nedošlo ani k důkladné jazykové kontrole diplomové práce a její jazyková stránka je tak značně tristní. Jen namátkou s. 7: ...jsem se věnovala historii v 19. století a to především pak spolkovou činností (gramatická a stylistická chyba najednou); ...se již zabývala (zabývaly!) Dana Kopalová a Aneta Procházková ve svých diplomových pracích, ale zatím nebyla zpracována žádná celistvá publikace věnující (se!) každodennosti...; Je zde zmiňovaná (zmiňována), (bez čárky) jak situace...; Všech 7 aplikací opisují jak situaci (to je tatarština? Patrně: Všech sedm aplikací postihuje jak situaci...; v Habsburské monarchii (sic!, habsburské); ...obeznámit žáky s (=se) životem...

Shrnu-li, předkládaná práce je jazykově spíše slabší kompilací autorčiny bakalářské práce a několika málo titulů literatury ke každodennosti 19. století bez opory v dalším pramenném výzkumu. Chápu, že pramenů pro Plasy druhé poloviny 19. století je již obrovské

množství a orientace v nich je úkolem pro erudovaného badatele, nicméně hlouběji se dalo proniknout i formou sond – a ty zde naprosto chybí. Ocenit je naopak možno přehled o oné obecné literatuře všedního dne i vypíchnutí toho důležitého z ní. Jen z toho důvodu navrhuji práci k obhajobě a hodnotím ji ještě jako **dobrou**, ovšem s obrovskými výhradami a s výhledem na důkladnou diskuzi při obhajobě.

V Plzni 20. srpna 2015

Doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

